

Абражевич Д.А., Тимощук А.В., студентки,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н.Б., д.с.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ЗА ЗАТРИМАННЯ АБО СКАСУВАННЯ АВІАРЕЙСІВ

Останні кілька років подорожуючі з України страждають від туристичного колапсу. Одні українці поїхали на відпочинок за кордон і довгий час не могли повернутись додому, а інші навіть не могли вилетіти з України, через те, що їх авіарейси постійно переносили, затримували або скасовували. Деякі кілька днів проводили в аеропорту, чекаючи відпустку, та втрачали час, гроші та нерви.

Якщо людина купувала квиток на рейс самостійно і зіткнулась з проблемами з вильотом, то відповідальність за відшкодування збитків буде нести авіакомпанія, а якщо людина користувалась послугами туроператора, який для неї купував авіаквитки, бронював місця тощо, то відповідальність буде нести турагенція. Проте туристичні агенції не завжди здійснюють свій обов'язок, тому часто спроби відвоювати сплату компенсації можуть переростати у справжні судові розгляди.

Відповідно до ст. 103, ст. 105 Повітряного кодексу України [1] та Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу» [2] вимагати грошової компенсації від авіаперевізника в разі відмови в перевезенні, скасування або затримки рейсу можна за наявності таких умов: 1) у вас є підтверджене бронювання на відповідний рейс (це бронювання, яке було зроблено в автоматизованій системі бронювання й підтверджено перевізником, – воно позначається у квитку (електронному квитку) позначкою «ОК»); 2) ви присутні для проходження реєстрації на рейс у час, передбачений правилами перевізника й письмово зазначений (включаючи електронні засоби), або, якщо час реєстрації не вказано, не пізніше ніж за 45 хвилин до зазначеного часу відправлення; 3) вас, як пасажирів, не поінформовано про скасування рейсу у встановлені строки. За наявності таких умов ви маєте законне право вимагати від авіаперевізника повернути протягом 7 днів повну вартість квитка (готівкою або банківським переказом) або змінити маршрут поїздки й відправлення при першій можливості та наявності вільних місць у літаку.

В тому випадку, якщо ваш рейс затримали більше, ніж на добу, вас повинні нагодувати, розмістити в готелі, надати трансфер до готелю і назад до аеропорту. Також відшкодування шкоди залежить від дальності перельоту і від часу, на яке затримують літак. Наприклад, якщо рейс затримали на п'ять годин, пасажир може або зажадати відшкодування вартості квитка і відмовитися від перевезення, або ж змінити маршрут і перенести дату відправлення [3].

Якщо авіарейс замінили за зниженням класу, то пасажиру повинні відшкодувати різницю у вартості, у таких відсотках: 1) 30% для рейсів дальністю до 1,5 тис. км; 2) 50% для рейсів від 1,5 до 3,5 тис. км; 3) 75% для рейсів понад 3,5 тис. км. При короткостроковій затримці рейсу пасажиром повинні запропонувати харчування, напої і можливість здійснити два телефонних дзвінка або надіслати електронного листа. В тому разі, якщо пасажиром відмовлено у перевезенні проти їх волі, перевізник зобов'язаний виплатити їм компенсацію у таких розмірах: 1) 250 євро – для рейсів дальністю до 1,5 тис. км; 2) 400 євро – для рейсів дальністю від 1,5 тис. км до 3,5 тис. км; 3) 600 євро – для рейсів дальністю понад 3,5 тис. км (така компенсація є характернішою для регулярних рейсів, адже квиток на чартерний рейс не вважається підтвердженням до моменту оплати за нього туроператором. Дуже часто туроператори до останнього моменту затримують гроші, які вони зібрали з пасажирів, у себе, а потім перераховують до авіакомпанії, за короткий проміжок часу до відльоту).

Компенсація не буде виплачуватись, якщо пасажир попередив про скасування рейсу більше ніж за два тижні до вильоту або запропонували альтернативний маршрут.

Також якщо вам не сказали про перенесення вильоту тощо, внаслідок чого ви не потрапили на літак, але купили квитки на альтернативний рейс – вам повинні повернути вартість цих квитків. Крім чеків, обов'язково необхідно зберігати квитки і посадкові талони, щоб підтвердити все, що сталося [3].

Є багато успішних прикладів у судовій практиці щодо успішного відшкодування пасажиром збитків за проблеми з перевізниками (компенсація за матеріальні витрати), проте моральну шкоду відшкодовують рідко. У Монреальській конвенції, яка регулює міжнародні авіаційні перевезення, передбачено відповідальність перевізника перед пасажиром лише за фактично заподіяну шкоду, а компенсація моральної шкоди не передбачена, але ці правила не поширюються на туроператорів, з вини яких також можуть виникати проблеми з перельотами.

Проаналізувавши, вищесказане, можна зробити висновок, що, дійсно, проблема щодо відшкодування шкоди за перенесення або скасування авіарейсів в Україні існує. Дана ситуація має декілька успішних вирішень, до них належать: вимагання грошової компенсації авіаперевізника; зміна маршруту поїздки й відправлення при першій можливості; розміщення в готелі та надання трансферу. Також для ефективного захисту порушених авіаперевізниками прав пасажирів ви можете звернутися за наданням правової допомоги та здійсненням за дорученням представництва ваших інтересів в судах, державних та інших органах до фахівців юридичних компаній.

Література

1. Повітряний кодекс України: Закон України від 04.11.2018 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.
2. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: наказ від 26.11.2018 р. № 1239.
3. Проблеми в аеропортах: як домогтися компенсації збитку і що потрібно знати про це. URL: <https://ukr.segodayna.ua/economics/transport/problems-vaeroportah-kak-dobitsya-kompensacii-ushcherba-i-cto-nuzhno-znatobetom-1153898.html> (дата звернення 04.09.2019 р.).

УДК 347.9 (043.2)

Абрамян М.В., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

ДОКАЗИ ТА ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Судове доказування становить собою врегульовану нормами цивільного процесуального права розумову й процесуальну діяльність суб'єктів доказування, яка спрямована на встановлення фактів (обставин), що мають значення для справи, і яка складається із збирання, подання, дослідження (перевірки) та оцінки судових доказів. Розумова діяльність є внутрішнім аспектом судового доказування, що здійснюється в межах процесуальної форми, а процесуальна – його зовнішнім аспектом, що регламентується процесуальними нормами, які регулюють увесь процес доказової діяльності.